

اکولوژیست‌های گیاهی معتقدند: انقراض گیاهان می‌تواند به صفر برسد

ترجمه: مهدیه آقامحمدی*

اخبار علمی تحلیلی

استفاده از آنها از راه دور دشوار است. کورلت معتقد بود، محققان می‌توانند با ساختن یک متاهرباریوم آنلاین، این مشکل را برطرف کنند. متاهرباریوم، سوابق نمونه‌های هرباریوم دیجیتال را با تصاویر، ارزیابی وضعیت آنها، طرح‌های احیا و لینک‌های ارتباطی، که آنها را به منابع دیگر مرتبط می‌کند، در برمی‌گیرد و به‌عنوان پایگاه داده آنلاین، امکان دسترسی آسان به اطلاعات موردنیاز را برای نجات گونه‌های گیاهی فراهم می‌کند، ساخت و طراحی متاهرباریوم، نیازمند همکاری و تعهد همه دست‌اندرکاران در سطوح فردی، ملی و جهانی است.

دبیر تخصصی اخبار علمی تحلیلی: این خبر علمی در خصوص چگونگی مقابله با انقراض گونه‌های گیاهی از جنبه‌های مختلف شایان توجه است و بر دانایی‌های مقابله برای پدیده انقراض، یکی از دغدغه‌های بسیار مهم در جهان کنونی می‌افزاید. طبیعی است که پرداختن به اصل حفاظت در برابر آنچه بشر انجام می‌دهد مهم‌ترین رکن است، اما رویکرد انسان امروز، خلاف این را در بسیاری مناطق نشان می‌دهد.

به همین دلیل توجه به حفاظت خارج از رویشگاه، در باغ‌های گیاه‌شناسی، نقش حیاتی برای نجات گونه‌های گیاهی دارد. بیش از پنج دهه از شکل‌گیری چنین مجموعه‌ای با عنوان باغ گیاه‌شناسی ملی ایران در کشورمان می‌گذرد. شوربختانه، باید برای حفاظت از محلی که خود حافظ گونه‌های گیاهی است در برابر تغییرات کاربری

از بین برنده پیرامونش کوششی صدچندان انجام داد. پیشنهاد دیگر مؤلفان این خبر مبنی بر تشکیل متاهرباریوم برخط بسیار جالب و کاربردی است. فقط باید کوشش شود تا این دسترسی به اطلاعات در قالب برنامه‌های حفاظتی و با رعایت حداکثر امنیت صورت گیرد.

Journal Reference:

Davis, Ch.C., 2023. The Herbarium of the Future. *Trends in Ecology & Evolution*, 38(5): 412–23.
Corlett, R.T., 2023. Achieving zero extinction for land plants. *Trends in Plant Science*, 2023.
<https://www.sciencedaily.com/releases/2023/05/230502132250.htm>

گیاهان نیز مانند حیوانات برای سازگاری با اکوسیستم سیاره‌ای که در اختیار بشر است، تلاش می‌کنند. حفاظت از گونه‌های گیاهی، معمولاً مقرون به صرفه‌تر و راحت‌تر از حیوانات است، هر چند گاهی نقش اساسی آنها در تقویت سیستم‌های غذایی، سوخت و پزشکی، نادیده گرفته می‌شود. یک اکولوژیست گیاهی در نشریه *Trends in Plant Science*، رویکردی را برای جلوگیری از انقراض گیاهان در آینده در سرتاسر جهان پیشنهاد کرد، که شامل آموزش بیشتر کارشناسان گیاهی، ساخت متاهرباریوم آنلاین (online metaherbarium) و ایجاد ریزذخیره‌ها (microreserves) است.

هرباریوم‌های آینده، به‌عنوان یک منبع دیجیتالی مشترک و جهانی با دسترسی آزاد، منابع باارزشی را برای ارزیابی جمعیت‌های گیاهی، تنوع و غنای رویشگاهی و روند تغییرات پوشش گیاهی در طی زمان ارائه می‌دهند. ریچارد تی. کورلت (Richard T. Corlett) از باغ گیاه‌شناسی گرمسیری یون‌نان (Yunnan) چنین می‌گوید: هیچ دلیلی برای انقراض گونه‌های گیاهی شناخته‌شده وجود ندارد، ممکن است، ۲۱ تا ۴۸ درصد از گونه‌های گیاهی

آوندی، از جمله گیاهان گل‌دار و درختان، بیشتر به دلیل تغییرات کاربری زمین و شیوه‌های برداشت ناپایدار، در بحران انقراض قرار بگیرند، اگرچه به‌طور بالقوه می‌توان از انقراض ۳۸۲۰۰۰ گونه گیاهی شناخته‌شده فعلی جلوگیری کرد، اما هیچ راه‌حل واحدی برای همه گونه‌ها وجود ندارد. طرح‌های حفاظتی می‌توانند اشکال مختلفی داشته باشند، می‌توانند در طبیعت باشند یا در محلی مثل باغ‌های گیاه‌شناسی

اجرا شوند، گاهی روش‌های ترکیبی برای این کار مناسب‌تر است.

کورلت می‌گوید: «حفاظت از جوامع بکر و خودپایدار در مناطق حفاظت‌شده ایدئال است. این امر امکان ادامه تکامل را در پاسخ به تغییرات مداوم محیطی (از قبیل تغییرات آب‌وهوایی و آفات و بیماری‌های جدید) و حمایت متوالی همزیست‌ها، گیاه‌خواران، پاتوزن‌ها و برخی از موجودات، که بدون میزبان با خطر انقراض مواجه می‌شوند، فراهم می‌کند.»

یکی از بزرگ‌ترین موانع برای حفاظت از گیاهان، نبود متخصصان آموزش‌دیده است، به‌ویژه در مناطق گرمسیری که در حال حاضر تعداد چشمگیری از گونه‌های ناشناخته وجود دارد. کورلت می‌گوید: «در برنامه‌ریزی‌های علمی، گونه‌های توصیف‌نشده در نظر گرفته نشده‌اند و این احتمال وجود دارد که بسیاری از انقراض‌های ناپیدا، حتی در زمانی که ما از حضور آنها اطلاعی داشته باشیم، از بین بروند.»

یکی دیگر از موانع جلوگیری از انقراض گیاهان، دسترسی به اطلاعات است. در حال حاضر، مطمئن‌ترین منابع گیاهی، نمونه‌های گیاهی هستند که